

Fen ve Teknoloji Dersi Başarılarının Farklı Yaklaşımlarla Ölçülmesi ve Bu Yaklaşımlara İlişkin Öğrenci Görüşleri

Mehmet Oğuzhan ÇETİN*, Mehtap ÇAKAN**

Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Özet

Araştırmanın amacı, öğrencilerin Fen ve Teknoloji dersi başarılarının farklı ölçme yaklaşımlarına (çoktan seçmeli, yazılı yoklama ve performans görevi) göre farklılık gösterip göstermediğini saptamak ve öğrencilerin bu yaklaşımlara ilişkin görüşlerini belirlemektir. Araştırma ilişkisel tarama modelindedir ve 2007-2008 eğitim-öğretim yılında Kaynaşlı ilçesindeki 173 beşinci sınıf öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Başarı testlerine ek olarak öğrencilerin farklı yaklaşımlara ilişkin görüşleri bir anket ile alınmıştır. Nicel verilerin analizinde tekrarlı ölçümler için tek yönlü varyans analizi ve karışık ölçümler için iki faktörlü varyans analizi, nitel verilerin analizinde ise içerik analizi kullanılmıştır. Bulgular, öğrencilerin çoktan seçmeli testteki başarılarının performans görevi ve yazılı yoklama sınavlarındaki başarılarına göre daha yüksek olduğunu göstermiştir. Kız ve erkek öğrencilerin her üç formatta da benzer başarı gösterdikleri görülmüştür. Öğrencilerin büyük çoğunluğu performans görevlerine ilişkin olumlu görüşler ifade etmişlerdir.

Anahtar Sözcükler: Çoktan Seçmeli, Yazılı Yoklama, Performans Görevi, Dereceli Puanlama Anahtarı

Abstract

Aim of the research is to define how students' successes in science and technology class differ based on various testing formats (multiply choice, essay, and performance task) and what they thought about these formats. Method of the study is relational survey method and sample was 173 fifth grade students in Kaynaşlı district during 2007-2008. In addition to achievement tests, the students' views on the testing formats were gathered through a questionnaire. The quantitative data was analyzed through One-Way ANOVA for repeated measures and two-way ANOVA for mixed measures (split-plot). For the qualitative data, descriptive analysis and content analysis were applied. The students performed better on multiply choice test than they did on performance tasks and essay exam. Mean differences of girls and boys were not significant. Students demonstrated positive thoughts regarding the performance tasks.

Keywords: Multiply choice test, essay, performance task, rubrics.

Günümüz dünyasında teknoloji ve bilim alanındaki gelişmeler, eğitim sistemlerine de yansımış, öğretim programlarının bireyin ve toplumun bu yeni gereksinimlerini karşılayabilecek bir yapıya kavuşturulabilmesi çalışmaları hız kazanmıştır. Öğrenciyi merkeze alan eğitim anlayışı yaygınlaşmaya başlamıştır (Sefer, 2006). Bu yeni anlayışın uzantısı olarak ilköğretim programları hazırlanmış ve yeniden düzenlenerek, yeni öğretim yöntem ve teknikleri uygulanmaya başlanmıştır. Bu kapsamda okullarda teknoloji kullanımında ve yeni ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarında gelişmeler olmuştur.

Bu değişim ve gelişim sonucu, öğrencilerin bir davranışı kazanıp kazanmadığını görebilmek için farklı özellikteki sınav durumlarının kullanımı yaygınlaşmıştır. Çoktan seçmeli, kısa cevaplı, yazılı yoklama, sözlü yoklama, eşleştirme maddeleri, doğru-yanlış gibi yaygın kullanılan yaklaşımların yanı sıra "tamamlayıcı test türleri" (Çakan, 2008) ya da performans dayalı durum belirleme (performance based assessment), gerçek yaşam durumlarına dayalı durum belirleme (authentic assessment) ve portfolyoya dayalı durum belirleme (portfolio assessment) (Kutlu, 2008)

* Uzm, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Ana Bilim Dalı, yinseli@gmail.com

** Doç.Dr., Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi, cakanmehtap@hotmail.com

olarak da adlandırılan ve eğitim sistemimizde daha önceden kullanımına oldukça az rastlanan ölçme - değerlendirme türleri yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu türlerden bazıları öz-değerlendirme, akran değerlendirme, öğrenci gelişim dosyası (portfolyo) ve kavram haritalarıdır. Bu türler ile öğrenme ürünü dışında öğrenme sürecinin de gözlenmesi mümkün olabilmektedir.

Chase (1999) ve Nitko (2004)'e göre, temel kavram bilgisi ve uygulamalarına ilişkin pek çok öğretimsel kazanım kâğıt-kalem testleri olarak bilinen yaygın kullanılan ölçme yöntemleri ile ekonomik olarak ölçülebilmektedir. Yazarlar bununla birlikte eğitim ile asıl olarak kazandırılması arzulan ve yaşamsal beceri olarak tanımlanan problem çözme gibi üst düzey zihinsel becerilerin ya da yeteneklerin ölçülmesinde ve değerlendirilmesinde yaygın ölçme yöntemlerinin yetersiz kaldığına dikkati çekmektedirler. Kutlu (2004) ise, ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin öğrenilenin var olduğu şekliyle nasıl kullanıldığını belirtmekten çok, özgün durumlarda yeni bilgileri yapılandırmada ne derece kullanıldığını göstermesinin de gerekli olduğunu belirtmektedir.

Korkmaz ve Kaptan'a (2002) göre, öğrenci gelişimini izlemede sadece eğitim öğretim sürecinin sonunda yapılan 'ürüne' yönelik sayısal değerlendirmeler yetersiz kalmaktadır. Çünkü yapılan sayısal değerlendirmelerde akademik başarının göstergesi olarak verilen not, bireysel farklılıkları, değişim ve gelişimleri belirlemede eksik kalmaktadır.

Burke, Fogarty ve Belgrad'e (1994) göre, öğrenciler ezberciliğe yönelik hazırlanmış çoktan seçmeli testlerden çok, ne bildiklerini ya da ne yapabileceklerini, gösterme, yeteneklerini sergilemeye, ve bir şey üretmeye gereksinim duymaktadırlar. Dolayısıyla da buna uygun doğru değerlendirme ağının oluşturulması önem taşımaktadır.

Wolf'a (1989) göre, uzun vadede hazırlanacak projeler, süreç boyunca izlenecek ürün ve sürecin bir çok alternatif yolla değerlendirilmesi gerekmektedir. Yeni değerlendirme yöntemleri ile öğrenmeyle bağlantılı ve öğrenciyle birlikte planlanan, öğrencinin bilgiyi yapılandırmasını sağlayan, ürün ve sürecin birlikte ölçüldüğü ölçümler yapılmaktadır (Gömleksiz ve diğ. 2008). Farklı etkinliklerin bir arada kullanılması, eğitimin çok yönlü olarak algılanmasını sağlamaktadır (Okan, 2005).

Bu araştırmada ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin fen ve teknoloji dersinde farklı ölçme yaklaşımlarıyla saptanan başarılarının nasıl bir farklılık gösterdiği ve öğrencilerin bu yaklaşımlara ilişkin neler düşündüklerinin saptanması amaçlanmıştır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Öğrencilerin başarı düzeyleri farklı test formatlarına (çoktan seçmeli, performans görevleri ve yazılı yoklama) göre farklılıklar göstermekte midir?
2. Öğrencilerin farklı test formatlarından elde ettikleri puanlar, cinsiyetlerine göre farklılık göstermekte midir?
3. Çoktan seçmeli ve yazılı yoklama ile karşılaştırıldığında öğrencilerin performans görevlerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- 4.

Yöntem

Bu araştırma ilişkisel tarama modelinde bir araştırmadır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2007-2008 eğitim öğretim yılında Düzce ilinde okumakta olan 5. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem ise Kaynaşlı ilçesinde üç ilköğretim okuluna devam eden tüm 5. sınıf öğrencileridir (n=173). Araştırmanın örnekleminin belirlenmesinde uygun örnekleme yöntemi kullanılmış uygulama ve ulaşım kolaylığı göz önüne alınmıştır (Balci, 2009).

Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak çoktan seçmeli test, yazılı yoklama ve performans görevleri kullanılmıştır. Her üç araçta 2007 – 2008 eğitim öğretim yılı Fen ve Teknoloji dersi Canlılar Dünyasını Gezelim ve Tanıyalım ünitesindeki ilk üç konuda (Canlıları Sınıflandırma, Bitkileri

Sınıflandırılma ve Hayvanları Sınıflandırılma) yer alan kazanımlar dikkate alınarak geliştirilmiştir. Araştırmada ayrıca öğrencilerin performans görevleriyle değerlendirilme hakkındaki görüşlerini almak için 5'li likert tipi kapalı uçlu ve açık uçlu maddelerden oluşan bir anket hazırlanmıştır. Aşağıda veri toplama araçlarına ilişkin bilgilere yer verilmektedir.

Çoktan Seçmeli Başarı Testi: 45 maddelik bir deneme formu geliştirilmiş ve deneme uygulaması yapılmıştır. Madde güçlük indeksi 0.97 ile 0.29, madde ayırt edicilik indeksi 0.64 ile 0.01 arasında değerler ortaya çıkmıştır. Testin ortalama gücü .73, KR-20 güvenilirlik katsayısı .91 bulunmuştur. Nihai test için madde ayırtıcılık indeksi en yüksek ve madde güçlük indeksi 0.93 - 0.29 aralığında 25 madde seçilmiştir.

Yazılı Yoklama Sınavı: Sınırlı cevap sorularından oluşan 15 maddelik yazılı yoklama soruları hazırlanmıştır. Deneme uygulaması bağımsız iki sınıf öğretmenine puanlatılmış ve Pearson momentler çarpımı sonucu $r = 0.97$ bulunmuştur.

Performans Görevleri: Görevlerin, öğrencilerin üst düzey zihinsel becerilerini sergilemelerine olanak verecek şekilde tasarlanmasına çalışılmıştır. Öğrencilerin süreç içerisindeki performanslarını ölçmek amacıyla 4 farklı performans görevi geliştirilmiştir. Performans görevlerinin güvenilirliği ve geçerliği için uzman görüşlerine başvurulmuştur. Performans belirlemede kullanılacak ölçütler listelenmiş, analitik dereceli puanlama anahtarı kullanılmasına karar verilmiş, performans düzeyleri belirlenmiş ve düzeylerin tanımları yapılmış, geliştirilen analitik dereceli puanlama anahtarının bilimsel doğruluğuna ilişkin uzman görüşleri alınmıştır. Deneme uygulaması yapılacak olan 45 kişilik öğrenci grubuna asıl guruba uygulanacak performans görevleri dağıtılmış, iki haftalık süreç sonunda öğrencilerin yaptıkları performans görevleri, uygulamayı yapacak olan öğretmenlerden ikisine, biri araştırmacılarından biri olmak üzere, puanlatılmıştır. İki puanlayıcı arasında Pearson momentler çarpımı güvenilirlik katsayısı $r = 0.76$ bulunmuştur.

Anket: Araştırmanın sonunda 11 soruluk bir anket öğrencilere uygulanmıştır. Öğrencilerin üç ölçme yaklaşımına ilişkin görüşlerini yansıtacak sorulara yer verilmiştir. Öğrencilerin performans görevleri hakkındaki görüşlerini daha ayrıntılı öğrenebilmek için bu bölümde ayrıca yedi tane açık uçlu soruya da yer verilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Öğrencilere performans görevleri ve dereceli puanlama anahtarları hakkında 2 haftalık bir eğitim verilmiştir. Öğrenciler sırasıyla ilk olarak performans görevlerini almışlardır. Performans görevlerinin sunumları bittikten sonra öğrencilere çoktan seçmeli test ve yazılı yoklama sınavı uygulanmıştır. Öğrenciler sunumları sırasında dereceli puanlama anahtarı ile puanlanmışlardır. Sınavların bitiminden sonra da anket uygulanmıştır.

Birinci araştırma sorusu tekrarlı ölçümler için tek yönlü ANOVA, ikinci araştırma sorusu karışık ölçümler için İki faktörlü ANOVA (split-plot) ile çözümlenmiştir. Anket sonuçlarının analizinde ise betimsel istatistikler ve içerik analizi kullanılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Öğrencilerin çoktan seçmeli testten, performans görevlerinden ve yazılı yoklama sınavından aldıkları puanlar arasındaki fark tekrarlı ölçümler için varyans analizi ile test edilmiştir (Tablo 1).

Yapılan analiz sonucuna göre öğrencilerin üç sınavdan aldıkları puanlar arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir ($F(2,344) = 268,417$ $p < .01$). Tukey a testi farkın çoktan seçmeli test ile performans görevi arasında ($\bar{X} = 9.23$), çoktan seçmeli test ile yazılı yoklama arasında ($\bar{X} = 18.90$) ve performans görevi ile yazılı yoklama arasında ($\bar{X} = 9.67$) arasında olduğunu göstermiştir. Öğrenciler en yüksek başarıyı çoktan seçmeli testte göstermişlerdir. Bunu kendilerinin yapıp araştırdıkları ve sundukları performans görevleri izlemiştir. Öğrenciler en düşük başarıyı yazılı sınavlarda göstermişlerdir.

Tablo 1. Çoktan Seçmeli Test, Performans Görevi ve Yazılı Yoklama Puanlarına Ait ilişkili Ölçümler İçin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Deneklerarası Ölçüm	96079,849	172	558,604		
Hata	57133,137	2	28566,568	268,417	,000
Toplam	36610,572	344	106,426		
	189823,558	518			

Kız ve erkek öğrencilerin farklı ölçme formatlarından aldıkları puanların dağılımı Tablo 2 de verilmiştir.

Tablo 2. Kız ve Erkek Öğrencilerin Farklı Ölçme Formatlarından Aldıkları Puanlara Ait Dağılım

Ölçme yaklaşımları	n	Cinsiyet						Toplam		
		Kız		Erkek						ss
		Ort.	ss	n	Ort.	ss	n	Ort.	ss	
Çoktan Seçmeli	97	82,69	16,29	76	85,05	12,57	173	83,73	14,78	
Yazılı Yoklama	97	58,23	18,51	76	58,49	19,94	173	58,34	19,10	
Performans Ödevi	97	76,04	13,61	76	72,53	13,71	173	74,50	13,72	

Cinsiyetin farklı ölçme yaklaşımlarından elde edilen notları nasıl etkilediğini test etmek için öğrencilerin çoktan seçmeli testten, performans görevinden ve yazılı yoklama sınavından aldıkları puanlar arasındaki fark karışık ölçümler için iki faktörlü ANOVA ile test edilmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. Kız ve Erkek Öğrencilerin Çoktan Seçmeli, Performans Görevi ve Yazılı Yoklama Puanlarına ait Varyans Analizi

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	96079,849	17			
Grup	11,326	1	11,326	,020	,887
Hata	96068,523	171	561,804		
Denekler içi Ölçüm(yaklaşım)	93234,543	346			
Grup-Ölçüm	56623,972	2	28311,986	270,053	,000
Hata	755,741	2	377,871	3,604	,028
Toplam	35854,830	342	104,839		
	189314,392	518			

Analiz sonucunda gruplar arası fark anlamlı bulunmamıştır ($F(1,171) = 0,02$ $p > .05$), kız ve erkek öğrencilerin farklı ölçme durumlarından aldıkları notların benzer olduğu görülmektedir. Ancak anlamlı bir etkileşim etkisi bulunmuştur ($F(2,342) = 3,604$ $p < .05$). Buna göre cinsiyet ve farklı ölçme yaklaşımlarının başarı üzerindeki ortak etkisi anlamlıdır.

11 kapalı uçlu ifadeden oluşan anket ve 7 tane açık uçlu sorudan oluşan anket formu araştırmaya katılan 168 öğrenciye uygulanmıştır. Öğrencilerin anket sorularına verdikleri cevap yüzde ve frekans değerleri Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin kapalı uçlu anket sorularına vermiş oldukları cevapların frekans ve yüzde dağılımları

Maddeler	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f
1. Performans görevi ile değerlendirmeyi, çoktan seçmeliye göre tercih ederim.	51	85	25	42	14	24	5	8	5	9
2. Performans görevi ile değerlendirmeyi, yazılı yoklamaya göre tercih ederim.	22	37	29	49	20	33	21	35	8	14
3. Performans görevlerimden aldığım not eksik olduğum ve iyi olduğum yönleri görmemi sağladı.	62	104	23	38	11	19	2	3	2	4
4. Performans görevlerinden aldığım not, çoktan seçmeli notlarıma göre gerçek başarıyı daha iyi yansıtıyor.	42	70	24	41	22	37	7	12	5	8
5. Performans görevlerinden aldığım not, yazılı yoklama notlarıma göre gerçek başarıyı daha iyi yansıtıyor.	36	61	31	52	22	37	7	11	4	7
6. Performans görevleri araştırma ve inceleme becerimi geliştirdi.	67	112	20	34	10	17	2	3	1	2
7. Nasıl değerlendirileceğimi önceden öğrenmek (puanlar ve kriterlerin önceden öğretmen tarafından açıklanması) çalışmalarında daha dikkatli olmamı sağladı.	55	92	32	53	8	14	3	5	2	4
8. Performans görevlerini hoşlanarak yaptım.	59	98	24	41	7	11	5	9	5	9
9. Performans görevimi sunup teslim ettikten sonra yaklaşık kaç puan alabileceğimi kestirebilme yeteneği kazandım.	26	44	43	73	22	37	7	11	2	3
10. Performans görevlerini yaparken zorlandım.	30	50	34	58	11	18	17	28	8	14
11. Performans görevlerinin diğer derslerde de kullanılmasını isterim.	42	70	30	51	12	20	7	12	9	15

Öğrencilerin önemli çoğunluğu performans görevlerine ilişkin olumlu görüşler ifade etmişlerdir. Öğrenciler, performans görevlerinin başarılarını ölçmede etkili olduğu, kendilerini geliştirme fırsatı verdiği, öz değerlendirme yapma fırsatı sunduğu, diğer test türlerine göre gerçek başarılarını daha iyi yansıttığı, başka derslerde de kullanılması gerektiği, önceden nasıl değerlendirileceğini bilmenin çalışmalarında daha dikkatli olmalarını sağladığı, çalışmalarını yaparken hoşlanarak yaptıkları yönünde görüşler bildirmişlerdir. Bununla birlikte performans görevi yapmanın zor bir iş olduğunu, performans görevlerini yaparken zorlandıklarını da ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin açık uçlu yedi soruya verdikleri yanıtlar sınıflandırılarak frekans ve yüzdeler şeklinde nicelleştirilerek ayrıca incelenmiştir.

Ankette yer alan; "Performans görevleriyle değerlendirilme size neler kattı, size ne gibi yararları oldu?" sorusuna öğrencilerin büyük çoğunluğu olan 108 kişi (% 63) performans görevleri bilgilerinin ve araştırma becerilerini geliştirdiklerini, 28 kişi (% 17) performans görevlerinin derslerinde daha çok başarılı olmalarını sağladığını, 11 kişi (% 7) araştırma ve inceleme yapmayı ve kaynakları kullanmayı öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin çok büyük çoğunluğunun performans görevlerinin becerilerini arttırdığına inanmaktadırlar.

İkinci soru olan; "Performans görevlerini yaparken nelere dikkat ettiniz?" sorusuna öğrencilerin çoğunluğu olan 68'i (% 40) yaptığı ödevin içeriğinin uygun olmasına ve düzenine dikkat ettiğini, 35 kişi (%21) ise performans görevinin değerlendirilmesine, ödevinde görselleri kullanmaya ve yazısının güzel olmasına dikkat ettiğini, 25 kişi (% 15) ödevlerinin yazım kurallarına uygun olmasına ve noktalama işaretlerine dikkat ettiğini ve 15 kişi de (% 9) ödevini zamanında bitirmeye dikkat ettiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Performans görevleri araştırma, inceleme ve bir ürün oluşturma ve bunu sınıfta sunma gibi farklı aşamalar içermesinden dolayı öğrenciler performans görevlerini yerine getirirken performans görevlerinin farklı bölümlerine daha fazla önem vermiş oldukları düşünülmektedir.

Üçüncü soru olan; 'Performans görevleriyle değerlendirilmenin sizce olumlu yanları nelerdir?' sorusuna öğrencilerin çoğunluğu olan 53'ü (%31) performans görevleri ile değerlendirildiğinde konuları daha iyi anladıklarını, 28 kişi (%17) performans görevleriyle daha yüksek not aldıklarını, 22 kişi (%13) performans görevleriyle inceleme ve araştırma becerilerini geliştirdiklerini ifade etmişlerdir.

Dördüncü soru olan; "Performans görevleriyle değerlendirilmenin sizce olumsuz yanları nelerdir" sorusuna öğrencilerin büyük çoğunluğu olan 71 kişi (% 42) performans görevlerinin olumsuz yanının olmadığı yanıtını vermiştir. Bunu 19 kişi (% 11) ile performans görevlerinde zorlananlar ve kötü not alanlar ve performans görevlerinin zor, yorucu ve sıkıcı olduğu görüşüne sahip olanlar takip etmiştir. Öğrencilerden 14 kişi (%9) aradıkları kaynakları bulamadıkları için zorlandıklarını, ödevlerini güzel yapamama endişesi yaşadıkları ve sunum yapmaktan çekindikleri yönünde görüş belirtmişlerdir. Performans görevleri araştırma yapma, ürün hazırlama ve hazırlanan ürünü sunma şeklinde zor adımlar içermesine rağmen öğrencilerin çoğu performans görevlerinin olumsuz bir yanının olmadığını düşünmektedir.

Beşinci soru olan; "Performans görevlerini yaparken en çok zorlandığın yerler nereler oldu? Neden?" sorusuna öğrencilerin çoğunluğu olan 36 kişi (%21) araç-gereçleri bulmakta zorlandıklarını, 31 kişi (%19) zorlanmadıklarını, 28 kişi (%17) araştırma yaparken zorlandıklarını, 17 kişi (%10) deneyleri yaparken , kaynak bulmakta ve ödevleri hazırlamakta zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin öğrenim gördükleri okul ve yaşadıkları çevrede araç-gereç ve kaynak bulmakta zorlandıkları düşünülmektedir.

Altıncı soru olan; "Performans görevleriyle değerlendirilmenin yazılı (klasik) değerlendirmeye göre farklılıkları sizce nelerdir?" sorusuna öğrencilerin çoğunluğu olan 31 kişinin (%18) yanıt vermediği gözlenmektedir. Bu soruya yanıt veren öğrenciler içinden çoğunluğu olan 21 kişi (%13) performans görevlerini kendilerinin sunduklarını, 17 kişi (%10) yazılı yoklamanın daha kolay olduğunu, 15 kişi (%9) performans görevleriyle değerlendirilmenin daha kolay olduğunu ve 14 kişi (%8) yazılı yoklamada akallarında kalanları yazdıkları yönünde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin bu soruya verdikleri yanıtlar öğrencilerin performans görevlerinin ve yazılı yoklamanın temel farklılıklarının farkında olduklarını desteklemektedir.

Yedinci soru olan; "Performans görevleriyle değerlendirilmenin çoktan seçmeli test ile değerlendirmeye göre farklılıkları sizce nelerdir?" sorusuna öğrencilerin çoğunluğu olan 32'si (%19) çoktan seçmeli testlerde şıkların verildiği, 21 kişi (%13) çoktan seçmeli testin daha kolay olduğu, 20 kişi (%12) performans değerlendirmede araştırarak, kaynak kullanarak değerlendirildiklerinin, 14'ü (%8) çoktan seçmeli testlerde şıkların hatırlatıcı özelliği olduğu, 11'i (%7) performans görevlerinin daha kolay olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Öğrenciler çoktan seçmeli testler ile performans görevlerinin temel farklılıklarını ve her iki değerlendirme yönteminin kendine ait özelliklerinin bildikleri düşünülmektedir.

Sonuç ve Tartışma

Öğrencilere verilen performans görevi puanları ile çoktan seçmeli ve yazılı yoklama puanları arasında anlamlı farklar bulunmuştur. Bu durum, fen ve teknoloji dersinde kullanılan farklı ölçme yaklaşımlarının öğrencilerin başarılarını değiştirebileceği ve değerlendirmeye zenginlik katacağı düşünülmektedir.

Cinsiyetin tek başına, fen ve teknoloji dersi başarısı üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak cinsiyet ve ölçme yaklaşımının birlikte ortak etkisinin anlamlı olduğu görülmüştür.

Anket sonuçlarına göre, öğrencilerin performans görevleriyle değerlendirilmeyi çoktan seçmeli ve yazılı yoklamaya tercih ettikleri ortaya çıkmıştır. Öğrenciler performans görevlerinin öz eleştiri yapmalarına katkı sağladığı ve performans görevlerinin çoktan seçmeli ve yazılı yoklamaya göre gerçek başarılarını daha iyi yansıttığını ifade etmişlerdir. Aynı zamanda öğrenciler, performans görevlerinin diğer derslerde de kullanılması gerektiği ve performans görevleri sayesinde araştırma ve inceleme becerisi kazandıkları şeklinde görüşler ifade etmişlerdir.

Öğrenciler performans görevlerine ilişkin olumlu görüşe sahip oldukları gözlenmiştir. Öğrenciler performans görevleriyle bilgi ve araştırma becerilerini arttırdıklarını ve performans görevlerinin diğer sınavlarda daha başarılı olmalarını sağladığını ifade etmişlerdir. Öğrenciler performans görevi yaparken ödevin içeriğine ve düzenine dikkat ettiklerini, araştırmalarında görselleri kullanmaya özen gösterdiklerini ve araç-gereç kullanmaya dikkat ettiklerini ifade etmişlerdir. Öğrenciler performans görevlerinin fen ve teknoloji konularını daha iyi anlamalarını sağladığını ve performans görevlerinin eksik yanlarını görmelerini sağladığını ifade etmişlerdir.

Kaynaklar

- Balcı, A. (2009). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem Teknik ve İlkeleri*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Burke, K.; Fugarty, R. & Belgrad,. (1994). *The Mindful School; The Portfolio Connection*. USA: IRI/Skylight Training and Publishing Inc.,
- Chase, C.I. (1999). *Contemporary Assessment For Educators*, New York: Longman Publishing Group.
- Çakan, M. (2008). Eğitimde Yaygın Olarak Kullanılan Test Türleri. Tekindal, S. (Eds.), *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Gömlüksiz, M.;Bıçak, B.; Nartgün, Z.; Çetin, B.; Yurdabakan, İ. & Karaca, E. (2008). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Korkmaz, H. & Kaptan, F. (2002). Fen eğitiminde öğrencilerin gelişimini değerlendirmek için portfolyo kullanımı üzerine bir inceleme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 167-176.
- Kutlu, Ö.; Doğan, C. D.& Karakaya, İ. (2008). *Öğrenci başarısının değerlendirilmesi performans ve portfolyoya dayalı durum belirleme*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Kutlu, Ö. (2004, Ocak). *Tek Soruyla Öğrenci Performansının Belirlenmesi*. Sabancı Üniversitesi Eğitimde Yeni Ufuklar Sempozyumu, Ankara. <http://www.erg.sabanciuniv.edu/iok2004/bildiriler/Omer%20Kutlu.doc>
- Nitko, Anthony.J. (2004). *Educational Assessment Of Students (4th Ed.)*. Columbs: Pearson Merrill Printice Hall Inc.
- Okan, N. (2005). *İlköğretim 7. Sınıf Fen Bilgisi Dersindeki Portfolyo Uygulamasının Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sefer Gündüz, D.(2006). *Matematik Dersinde Problem Çözme Becerilerinin Dereceli Puanlama Anahtarını Kullanarak Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Wolf, D. (1989). " Portfolio assessment: sampling student work " *Educational Leadership*, 46 (7), 35-39.